

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 23 sierpnia 2018 r.
sprawy **Ł. K.**,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 22 stycznia 2018 roku, sygn. IV Ka [...]
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w G.
z dnia 22 maja 2017 r., sygn. II K [...]/17,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć
skazanego Ł. K..**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 22 maja 2017 r., II K [...], uznał Ł. K. za winnego tego, że w bliżej nieustalonym czasie, w okresie od października 2010 r. do 16 grudnia 2011 r. w N., będąc uprzednio skazanym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. z dnia 27 marca 2006 r., sygn. II K [...]/07, obejmującym wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 7 grudnia 2006 r. sygn. II K [...]/06 za czyny z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i z art. 278 § 1 i 5 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, którą odbywał w od 7 grudnia 2009 r. do 11 sierpnia 2011 r., w okresie 5 lat od jej odbycia, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą oraz

nieustalonymi osobami, po uprzednim dostaniu się przy pomocy dopasowanego narzędzia do wnętrza pomieszczenia stanowiącego magazyn dowodów rzeczowych w budynku położonym na terenie Komisariatu Policji w N. zabrał w celu przywłaszczenia papierosy marki [...] w ilości 26 kartonów po 50 sztuk każdy o łącznej wartości 130.000 zł, czym działał na szkodę Skarbu Państwa, tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz Skarbu Państwa kwoty 65.000 złotych.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy wyrokiem z dnia 22 stycznia 2018 r., sygn. akt IV Ka [...], Sąd Okręgowy w S. zmienił zaskarżone orzeczenie m.in. w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie zawarte w punkcie II wyroku Sądu Rejonowego, tj. orzekające o obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 65 tys. zł na rzecz Skarbu Państwa i na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek równowartości uzyskanej korzyści majątkowej, poprzez zapłatę na rzecz Skarbu Państw kwoty 65.000 złotych.

Kasację od wskazanego wyżej orzeczenia złożyła obrońca skazanego Ł. K. - adwokat K. S., a w niej zarzuciła rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1) art. 434 § 1 k.p.k., polegające na zmianie orzeczenia Sądu I instancji na niekorzyść oskarżonego i orzeczenia w stosunku do niego przepadku równowartości uzyskanej korzyści majątkowej, poprzez zapłatę na rzecz Skarbu Państwa kwoty 65.000,00 zł na podstawie art. 45 § 1 k.k., mimo iż zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji nie zawierał takiego rozstrzygnięcia, a od tego wyroku wywiedziono apelację jedynie na korzyść oskarżonego,

2) art. 434 § 1 k.p.k., polegające na dokonaniu nowych, niekorzystnych dla skazanego ustaleń faktycznych w zakresie okoliczności dotyczącej osiągnięcia przez niego korzyści majątkowej, a nadto jej wysokości, w sytuacji kiedy wbrew stanowisku Sądu Okręgowego, takiego ustalenia nie poczynił Sąd Rejonowy, który jedynie dla wzmocnienia swojego stanowiska o zasadności orzeczenia obowiązku naprawienia szkody uznał, iż papierosy zostały sprzedane w związku z czym sprawcy osiągnęli korzyść majątkową na szkodę Skarbu Państwa, a Skarb

Państwa poniósł z tego tytułu szkodę, co zdecydowanie przeczy uznaniu jakoby Sad I instancji zajmował się kwestią korzyści majątkowych, co w konsekwencji doprowadziło do poczynienia niekorzystnych dla skazanego ustaleń faktycznych w zakresie faktu uzyskania korzyści majątkowej, które to zagadnienie po raz pierwszy wystąpiło w postępowaniu odwoławczym,

3) art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., poprzez brak dostatecznego uzasadnienia przez Sąd odwoławczy w zakresie orzeczonego na podstawie art. 45 § 1 k.k. przepadku równowartości osiągniętej korzyści majątkowej, poprzez nie wskazanie jakimi przesłankami kierował się Sąd Okręgowy orzekając go - zarówno co do zasady jak i co do wysokości, tym bardziej, że jak wynika z fragmentu uzasadnienia, Sąd wskazał jedynie, iż relacje współsprawców co do przebiegu zdarzenia nie są jednolite i z tego powodu Sąd uznał za celowe obciążenie Ł. K. połową osiągniętej korzyści majątkowej, w sytuacji kiedy nie zostało ustalone czy skazany uzyskał korzyść majątkową, a także ewentualnie w jakiej wysokości, a przepadek korzyści majątkowej w częściach równych orzeka się jedynie w przypadku trudności z dokładnym ustaleniem wartości udziałów w korzyści, co w niniejszej sprawie nie zostało niewątpliwie zbadane,

4) art. 433 § 1 k.p.k., poprzez rozpoznanie apelacji oskarżonego poza granicami środka odwoławczego, wynikające z orzeczenia przepadku osiągniętej korzyści majątkowej, pomimo postawionego zarzutu dotyczącego orzeczenia obowiązku naprawienia szkody.

W konkluzji kasacji obrońca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o oddalenie jej jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co skutkowało jej oddaleniem.

Mimo rozbudowania przez skarżącą zarzutów zawartych w kasacji stwierdzić należy, że wszystkie one odnoszą się do jednego zagadnienia, mianowicie, czy

zgodne z prawem było uchylenie przez Sąd odwoławczy rozstrzygnięcia o orzeczeniu obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz Skarbu Państwa kwoty 65 tys. zł i zastąpienia go orzeczeniem o przepadku równowartości korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa poprzez zapłatę na rzecz Skarbu Państwa kwoty 65 tys. zł. W ocenie Sądu Najwyższego taka korekta orzeczenia Sądu I instancji dokonane przez Sąd odwoławczy była zarówno zasadna w świetle prawa materialnego, jaki dopuszczalna i poprawnie przeprowadzona w świetle prawa procesowego.

Po pierwsze, trzeba zgodzić się z rozważaniami Sądu odwoławczego, że w sprawie nie było podstaw do orzeczenia obowiązku naprawienia szkody. Istotnie w chwili wyrokowania przedmiot kradzieży objęty był przepadkiem, a zatem nie można dopatrzyć się zubożenia po stronie Skarbu Państwa. Przypomnieć natomiast należy, że warunkiem orzeczenia obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k. jest istnienie tej szkody w czasie orzekania (zob. wyroki SN: z 29 marca 2011 r., III KK 392/10, Prok. i Pr.-wkł. 2011, nr 9, poz. 3; z 14 marca 2013 r., III KK 27/13, OSNKW 2013, nr 7, poz. 57). Jednocześnie z pełni zasadne było orzeczenie wobec sprawcy przepadku równowartości osiągniętej z popełnienia przestępstwa korzyści majątkowej, jak wynika z dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, skradzione papierosy zostały bowiem przez sprawców sprzedane. Co kluczowe, zastąpienie przez Sąd odwoławczy orzeczenia o obowiązku zapłaty kwoty 65 tys. zł tytułem obowiązku naprawienia szkody, orzeczeniem o obowiązku zapłaty kwoty 65 tys. zł tytułem przepadku osiągniętej korzyści majątkowej, w sposób oczywisty nie powiększa rozmiarów odpowiedzialności majątkowej oskarżonego i nie może być traktowane jako orzekanie na jego niekorzyść w rozumieniu art. 434 § 1 k.p.k.

Po drugie, nie jest prawdą, jakoby Sąd odwoławczy dokonał mniej korzystnych dla oskarżonego ustaleń faktycznych, poprzez przyjęcie osiągnięcia przez sprawcę korzyści majątkowej, której dotyczył orzeczony przepadek. Sąd Rejonowy na s. 2 pisemnego uzasadnienia wydanego w sprawie wyroku stwierdził jednoznacznie, że sprawcy niewątpliwie osiągnęli korzyść majątkową z popełnionego przestępstwa; ustalona też została jej wysokość. Co więcej, Sąd Rejonowy uzasadnił tam też konieczność przyjęcia, że dwaj ustaleny sprawcy

osiągnęli korzyść majątkową w częściach odpowiadających połowie tej korzyści. Orzeczenie Sądu odwoławczego co do przepadku osiągniętej z popełnienia przestępstwa korzyści oparte zostało zatem nie – jak twierdzi autorka kasacji – o nowe ustalenia faktyczne, lecz o ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy.

Po trzecie, wbrew twierdzeniom kasacji, rozważania Sądu odwoławczego zawarte w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, choć są zwięzłe, w należyty, zgodny ze standardem rzetelnej kontroli odwoławczej sposób wyjaśniają powody dokonanej korekty orzeczenia Sądu Rejonowego. Podano tam przede wszystkim argumenty przemawiające za koniecznością zastąpienia orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody orzeczeniem o przepadku osiągniętej korzyści majątkowej i wskazano, na jakich faktach ustalonych przez Sąd Rejonowy oparto to rozstrzygnięcie (s. 1-2 uzasadnienia SO). Co ważne, wzięto pod uwagę także konieczność poszanowania zakazu *reformationis in peius*, poprawnie wskazując w uzasadnieniu (s. 2) argumenty, dla których dokonana korekta wyroku nie pogarsza sytuacji prawnej oskarżonego ukształtowanej orzeczeniem I instancji. Rozważania pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku w sposób rzetelny i poprawny odnoszą się do zarzutów apelacji i pozwalają odtworzyć tok rozumowania, który doprowadził Sąd odwoławczy do podjęcia zaskarżonej decyzji procesowej.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji.